

Danıştay İDDK., E. 2014/5338 K. 2016/349 T. 18.2.2016

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No.: 2014/5338

Karar No.: 2016/349

Karar tarihi: 18.02.2016

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti : İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 18/07/2014 günlü, E:2014/1010, K:2014/1173 sayılı ısrar kararının, davacı tarafından temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi :Temyiz isteminin reddi ile ısrar kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; İstanbul ili, K2 , 224 ada, 10 parsel sayılı taşınmaz için düzenlenen yapı ruhsatlarının iptal edilmiş olduğu, söz konusu yerde inşai faaliyete devam edilmemesi gerektiği, aksi takdirde 3194 sayılı Kanunun 32. ve 42. maddeleri uyarınca yıkım ve para cezası uygulanacağına ilişkin 04/09/2011 günlü, 393498 sayılı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İstanbul 6. İdare Mahkemesince; dava konusu edilen işlemin, yapı ruhsatları iptal edilen taşınmazda inşai faaliyetin devam etmesi halinde yaptırım uygulanacağına ilişkin bilgi verici mahiyette bir işlem olduğu, tek başına herhangi bir hukuki sonuç doğurmadığı, kesin, icrai ve nihai nitelikte bulunmadığı, dolayısıyla dava konusu edilemeyeceği gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

Anılan karar, Danıştay Ondördüncü Dairesinin 13/02/2014 günlü, E:2012/4496, K:2014/2129 sayılı kararıyla; idari işlemlerin iptal davasına konu olabilmesi için, idari davaya konu olabilecek niteliği haiz, kesin ve yürütülmesi zorunlu olması gerektiği, kesin ve yürütülmesi zorunlu işlemin ise hukuk düzeninde sonuç doğuran, başka bir makamın onayına ihtiyaç göstermeyen ve ilgilinin hukukunda değişiklikler meydana getiren işlem olduğu; dosyanın incelenmesinden, dava konusu 04/09/2011 günlü, 393498 sayılı Büyükçekmece Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü işleminin davacının nasıl bir yaptırım ile karşı karşıya kalacağını belirten, doğuracağı hukuki ve fiili sonuçlar dikkate alındığında bu haliyle idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gerekli icrai bir işlem niteliğinde olduğu, İdare Mahkemesince uyuşmazlığın esasının incelenmesi suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, davanın incelenmeksizin reddi yolunda verilen kararda hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle bozulmuş ise de; İdare Mahkemesi, bozma kararına uymayarak ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı, İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 18/07/2014 günlü, E:2014/1010, K:2014/1173 sayılı ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

İdari işlem, idari makamların kamu gücü ve kamu kudreti kullanarak idare işlevine ilişkin olarak tesis ettikleri, muhatapları yönünden çeşitli hak ve/veya yükümlülükler doğuran tek yanlı irade açıklamalarıdır.

Buna göre, idari işlemin unsurlarının "idari makamlarca yapılmış olmaları", "tek yanlı olmaları" ve "icrailik niteliğini taşımaları" olduğu anlaşılmaktadır.

İdari işlemin yukarıda belirtilen nitelikleri yönünden konuya bakıldığında, yapı ruhsatı iptal edilen şantiyenin yapı müteahhidi olan davacı şirkete, söz konusu yerde inşai faaliyete devam edilmemesi gerektiği, aksi halde 3194 sayılı Kanun'un 32. ve 42. maddeleri gereği işlem yapılacağına bildirimine yönelik kararın, idari bir makam olan Büyükçekmece Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından alındığı, "idare işlevi" kapsamında bulunduğu ve tek yanlı bir irade açıklaması ile oluştuğu açıktır. Bu noktada dava konusu kararın idari davaya konu olabilecek işlem niteliğini taşıyıp taşımadığının belirlenebilmesi için icrailik niteliğini taşıyıp taşımadığının da belirlenmesi zorunludur.

İdari işlemin icrai (yürütülebilir) olması için ilgililerin hukuksal durumunu değiştirmesi, ilgilileri hukuksal yönden etkilemesi gerekmektedir. İdari işlemin icrailik unsurunu değerlendirirken işlemin "kesin" ve "nihai" olması hususları üzerinde de durulması gerekmektedir.

İptal davasına konu edilebilecek işlemlerin, sadece idari karar alma süreci sonunda tesis edilen nihai işlemlerle sınırlı olmadığı, hukuki etki yaratmaları durumunda bir idari süreç içinde yer alan işlemlerin de, "ayrılabilir işlemler" kuramına göre bu süreçten bağımsız olarak iptal davasına konu edilebilecekleri gerek öğretide gerekse yargı kararlarında kabul edilmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda, 3194 sayılı Kanun'un 32. ve 42. maddeleri gereği işlem yapılacağı hususlarını içeren dava konusu işlemin, niteliği itibarıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olduğu ve idari davaya konu edilebileceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, İstanbul 6. İdare Mahkemesince verilen 18/07/2014 günlü, E:2014/1010, K:2014/1173 sayılı ısrar kararının BOZULMASINA, dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 18/02/2016 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davacının temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Sultan Aksoy

Danıştay 6. D., E. 2019/4442 K. 2020/2248 T. 20.2.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/4442

Karar No.: 2020/2248

Karar tarihi: 20.02.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : Ankara 9. İdare Mahkemesinin 15/01/2016 tarih ve E:2015/85, K:2016/60sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacıya ait Ankara ili, Mamak ilçesi, A1 Mahallesi, A1 Serpmeleri, No: N1 adresinde bulunan gecekondunun, deponun ve ağaçların 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca yıkılması sonucu meydana gelen zararına karşılık 19.764,00-TL gecekondun değeri, 2.268,00-TL depo değeri ve 9.835,00-TL ağaç değeri olmak üzere toplam 31.867,00-TL'nin 08/10/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; davacının Ankara ili, Mamak ilçesi, A1 Mahallesi, A1 Serpmeleri, No: N1 adresinde bulunan gecekondusu ile ilgili olarak 3194 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca düzenlenen 16/05/2012 tarih ve 001954 sayılı yapı tatil zaptının yapı yerine asılmak ve bir nüshası da muhtara bırakılmak suretiyle davacıya tebliğ edildiği, davacının yapı tatil zaptına karşı dava açmadığı ve 03/07/2012 tarih ve 1143/1353 sayılı Mamak Belediye Encümeni kararıyla yapının yıkımına karar verildiği, bu kararın 20/07/2012 tarihinde davacıya tebliğ edilmesinin ardından bahse konu yapının, deponun ve ağaçların 12/10/2012 tarihinde yıkıldığı, davacı tarafından bedel tespiti yaptırılarak 15/02/2013 tarihinde Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açıldığı, Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/12/2013 tarih ve E:2013/86, K:2013/626 sayılı görevsizlik kararının Yargıtay 5. Hukuk Dairesince 23/10/2014 tarihinde onanarak kesinleşmesi üzerine 19.764,00-TL gecekondun değeri, 2.268,00-TL depo değeri ve 9.835,00-TL ağaç değeri olmak üzere toplam 31.867,00-TL zararın 08/10/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle 16/01/2015 tarihinde bakılan davanın açıldığı, davacıya ait gecekondunun ruhsatsız olduğundan bahisle 3194 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca Mamak Belediye Encümenince alınan 03/07/2012 tarih ve 1143/1353 sayılı yıkım kararının 20/07/2012 tarihinde davacıya tebliğ edilmesine rağmen, dava açılmayarak kesinleştiği; bu işlem icra edilerek 12/10/2012 tarihinde işleme konu yapının, deponun ve ağaçların yıkıldığı görüldüğü, davacının tazminat taleplerinin idari işlemin icrasından doğduğunun anlaşıldığı, gecekondun ile ilgili tazminat davasını Mamak Belediye Encümenince alınan 03/07/2012 tarih ve 1143/1353 sayılı yıkım kararının kendisine tebliğ edildiği 20/07/2012 tarihinden itibaren 60 gün içerisinde- en geç 18/09/2012 tarihinde- depo ve ağaçlarla ilgili tazminat davasını ise yıkımın icra edildiği 12/10/2012 tarihinden itibaren 60 gün içerisinde- en geç 10/12/2012 tarihinde- açması gerekirken bu süreler geçirildikten sonra açıldığının anlaşıldığı ve davanın süre aşımı nedeniyle esasının incelenmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle davanın süre aşımı yönünden reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Mahkemece verilen kararın usul ve hukuka aykırı olduğu, davanın süresinde açılıp açılmadığının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7. maddesine göre değil, 13. maddesine göre değerlendirilmesi gerektiği, 2577 sayılı Kanunun 9. maddesine göre adli yargı yerinde açılan

davanın görev yönünden reddine ilişkin kararın kesinleşmesi üzerine 30 (otuz) gün içerisinde idari yargıda dava açılmasının öngörüldüğü, kanuni süresi içerisinde davalı belediye aleyhine 08/10/2012 tarihinde icra takibi yapıldığı, 15/02/2013 tarihinde Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinde itirazın iptali davası açıldığı, işbu kararın 19/12/2014 tarihinde kesinleştiği bu nedenle 16/01/2015 tarihinde açılan davanın süresinde olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Mahkeme kararının usul ve hukuka uygun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ NURHAN ACAR 'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile Mahkeme kararının davacıya ait depo ve ağaçların yıkımı nedeniyle uğradığı iddia edilen zarara ilişkin istemi yönünden verilen davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmının bozulması, gecekondunun yıkımı nedeniyle uğradığı iddia edilen zarara ilişkin istemi yönünden verilen davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacıya ait Ankara ili, Mamak ilçesi, A1 Mahallesi, A1 Serpmeleri, No: N1 adresinde bulunan gecekondunun, deponun ve ağaçların 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca yıkılması sonucu meydana gelen zararına karşılık 19.764,00-TL gecekondun değeri, 2.268,00-TL depo değeri ve 9.835,00-TL ağaç değeri olmak üzere toplam 31.867,00-TL'nin 08/10/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bakılmakta olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT ve HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Mahkeme kararının dava konusu gecekonduya ilişkin olarak uğradığı iddia edilen tazminat istemine dair davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmında;

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür. Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Mahkeme kararının dava konusu depo ve ağaçlara ilişkin olarak uğradığı iddia edilen tazminat istemine dair davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmına gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 13. maddesinde "1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren dava süresi içinde dava açılabilir. 2. Görevli olmayan adli yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda,

birinci fıkrada öngörülen idareye başvuru şartı aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Anayasanın 125. maddesinin 1. fıkrasında; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra son fıkrasında; idarenin kendi eylem ve işlemlerden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

Bir idari işlem veya bir idari sözleşmenin uygulanması durumunda olmayan, idarenin her türlü faaliyetlerinden veya hareketsiz kalmasından, araçlarının kullanımından, taşınır ve taşınmaz mallarının veya tesislerinin yönetiminden dolayı oluşan zararları idari eylem sonucu oluşan zarar ve buna yolaçan eylemi de sonuç olarak idari eylem kavramı içerisinde düşünmek gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının Ankara ili, Mamak ilçesi, A1 Mahallesi, No: N1 adresinde ve kadastronun 537 parselinde kayıtlı taşınmazda hissedar iken imar çalışması sonucunda davacıya 51258 ada, 1 parsel sayılı taşınmazının tahsis edildiği, davalı idare tarafından davacıya ait gecekonduya ilişkin olarak ruhsatsız olduğundan bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca 16/05/2012 tarih ve 00194 sayılı yapı tatil tutanağı düzenlendiği ve buna istinaden 03/07/2012 tarih ve 1143 sayılı Mamak Belediye Encümeni işlemi ile yıkımına karar verildiği, yıkım kararına ilişkin olarak davacı tarafından dava açılmayarak kesinleşmesi üzerine davalı idare tarafından 12/10/2012 tarihinde yıkımının gerçekleştirildiği, bununla beraber yine dava konusu edilen davacıya ait deponun ve taşınmazdaki ağaçların da aynı tarihte yıkıldığı, söz konusu yıkımlar nedeniyle davacı tarafından uğradığı iddia edilen 19.764,00-TL gecekondu değeri, 2.268,00-TL depo değeri ve 9.835,00-TL ağaç değeri olmak üzere toplam 31.867,00-TL'nin 08/10/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda; davacıya ait depo ve ağaçların davalı idare tarafından 12/10/2012 tarihinde yıkılması neticesinde, davacı tarafından uğradığı iddia edilen depo ve ağaçların bedelinin tazmini istemiyle Ankara 8. Sulh Hukuk Mahkemesinin E:2012/82 sayılı dosyasında bedel tespiti yaptırıldığı, yaptırılan tespit sonucunda bu bedelin tahsili amacıyla 08/10/2012 tarihinde Ankara 6. İcra Müdürlüğü'nün E:2012/12498 sayılı dosyasında davalı idare aleyhinde icra takibi başlatıldığı, davalı idarenin itirazı üzerine 15/02/2013 tarihinde Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2013/86 sayılı dosyası nezdinde itirazın iptali davası açıldığı, söz konusu yargılama neticesinde davanın görüm ve çözüm yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle Mahkemenin görevsizliğine dair verilen kararın 06/01/2015 tarihinde kesinleştiği, bunun üzerine davacı tarafından söz konusu depo ve ağaçların bedelinin (08/10/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte) tazmini istemiyle 16/01/2015 tarihinde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İdare Mahkemesince, davacının tazminat taleplerinin idari işlemin icrasından doğduğundan bahisle, depo ve ağaçlarla ilgili olarak yıkımın icra edildiği 12/10/2012 tarihinden itibaren 60 (altmış) gün içerisinde ve en geç 10/12/2012 tarihinde açılması gerekirken bu süreler geçirildikten sonra açılan davanın süresinde açılmadığı gerekçesiyle davanın süre aşımı yönünden reddine karar verilmişse de; **dava konusu depo ve ağaçlar yönünden tazminat isteminin idari eylem olarak nitelendirilmesi gerektiği, bununla birlikte dosya kapsamından söz konusu depo ve ağaçlar yönünden davalı idare tarafından usulüne uygun olarak tesis edilmiş herhangi bir işlem bulunmadığı anlaşılmış olup; davacının yıkımın gerçekleştirildiği 12/10/2012 tarihinden sonrasındaki süreçte adli yargı mercileri ve icra müdürlüğü nezdinde yaptığı başvurulara dair tarihlerin 2577 sayılı Kanunun 13 . maddesi kapsamında değerlendirilerek söz konusu davayı süresinde açıp açmadığının araştırılması ve sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik incelemeye dayalı olarak İdare Mahkemesince verilen kararın dava konusu depo ve ağaçlar yönünden davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmında hukuka uyarlık görülmemiştir.**

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin temyize konu Ankara 9. İdare Mahkemesinin 15/01/2016 tarih ve E:2015/85, K:2016/60 sayılı kararının dava konusu gecekonduya ilişkin tazminat istemine dair davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmının **BOZULMASINA** , dava konusu depo ve ağaçlara ilişkin tazminat istemine dair davanın süre aşımı yönünden reddine ilişkin kısmının **ONANMASINA**,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 20/02/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 14. D., E. 2015/11385 K. 2018/4286 T. 31.5.2018

T.C. Danıştay Başkanlığı - 14. Daire

Esas No.: 2015/11385

Karar No.: 2018/4286

Karar tarihi: 31.05.2018

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti : Mersin 1. İdare Mahkemesinin 29/09/2015 günlü, E:2015/112, K:2015/1112sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüldü:

Dava; Mersin İli, Mezitli İlçesi, A1 Mahallesi, 30-L-IV-C pafta, 10990 ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan yapıda ruhsata aykırı ilaveler yapıldığından, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca yıkımına ilişkin 05/06/2014 günlü, 140 sayılı Encümen Kararı uyarınca, yıkım işleminin 03/02/2015 günü saat 10.00'da yapılacağı, tahliye işleminin Belediye tarafından yapılacağından kıymete değer eşyaların alandan kaldırılması, aksi takdirde yıkım esnasında oluşabilecek zarar ve ziyandan Belediyenin sorumlu olmayacağına ilişkin 12/01/2015 günlü, 397 sayılı Mezitli Belediyesi Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; dava konusu işlemle taşınmazın tahliyesine karar verildiği; 2886 sayılı Kanunun 75/4 maddesi uyarınca tahliye işleminin taşınmazın bulunduğu yer mülkiye amirince tesis edilmesi gerektiği, Mezitli Belediyesi tarafından tesis edilen işlemde yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar, davalı idare vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesinde "Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur.

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası da muhtara bırakılır.

Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister.

Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Mersin İli, Mezitli İlçesi, A1 Mahallesi, 30L.IV-C pafta,10990 ada, 1 parsel sayılı, mülkiyeti Mezitli Belediyesine ait, 3.derece arkeolojik sit alanında bulunan taşınmazda ruhsata aykırı ilaveler yapıldığının 25/04/2014 tarihli yapı tatil zaptıyla tespit edilmesi üzerine 05/06/2014 günlü, 140 sayılı Mezitli Belediye Encümeni kararı ile dava konusu yapının ruhsata aykırı kısımlarının yıkımına karar verildiği, yıkım işleminin 03/02/2015 günü saat 10.00'da yapılacağı, tahliye işleminin Belediye tarafından yapılacağından kıymete değer eşyaların alandan kaldırılması, aksi takdirde yıkım esnasında oluşabilecek zarar ve ziyandan Belediyenin sorumlu olmayacağına ilişkin dava konusu 12/01/2015 günlü, 397 sayılı Mezitli Belediyesi Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin tesis edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, 25/04/2014 tarihli yapı tatil zaptının iptali istemiyle açılan davanın Mersin 2. İdare Mahkemesinin 27/04/2016 günlü, E:2014/824, K:2016/703 sayılı kararıyla reddine karar verildiği; dava konusu işlemin, 2886 sayılı Kanun uyarınca değil, 3194 sayılı kanunun 32. maddesi uyarınca verilen yıkım kararının uygulanması amacıyla tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; 3194 sayılı kanunun 32. maddesi uyarınca verilen yıkım kararının uygulanması amacıyla tesis edilen dava konusu işlemin dayanağı olan 25/04/2014 tarihli yapı tatil zaptına karşı açılan davanın reddine ilişkin Mersin 2. İdare Mahkemesinin 27/04/2016 günlü, E:2014/824, K:2016/703 sayılı kararı ile yıkıma ilişkin 05/06/2014 günlü, 140 sayılı Mezitli Belediye Encümeni kararına karşı dava açılıp açılmadığının, bu işlemlerin kesinleşip kesinleşmediğinin araştırılarak, sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, 2886 sayılı Kanunun 75/4 maddesi uyarınca yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Mersin 1. İdare Mahkemesinin 29/09/2015 günlü, E:2015/112, K:2015/1112 sayılı kararının **BOZULMASINA** , dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, **31/05/2018** tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Danıştay 14. D., E. 2012/4887 K. 2013/704 T. 7.2.2013

T.C. Danıştay Başkanlığı - 14. Daire

Esas No.: 2012/4887

Karar No.: 2013/704

Karar tarihi: 07.02.2013

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti : İstanbul İli, Sultangazi İlçesi, A1 Mahallesi, 4/14-17 pafta, 2237 ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan yapının ruhsatsız olduğundan bahisle, taşınmazın hissedarı olan davacılara 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin 06.04.2011 gün ve 404 sayılı Sultangazi Belediye Encümeni kararı ile bu karar uyarınca ruhsatsız yapının yıkılması gerektiğine, aksi takdirde 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesi uyarınca yıkım kararı alınacağına ve ikinci kez para cezası verilebileceğine ilişkin Sultangazi Belediye Başkanlığı, Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün bila tarihli, 37 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davaya ilişkin dilekçenin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesine uygun bulunmadığı gerekçesiyle, davacıların her birince ayrı ayrı dava açılmak üzere, aynı Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince reddi yolunda İstanbul 6. İdare Mahkemesince verilen 29.09.2011 günlü, E:2011/1874, K:2011/1355 sayılı kararın, hukuka aykırı olduğu öne sürülerek kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi : Dava; ruhsatsız yapı nedeniyle söz konusu yapının hissedarı olan davacılara 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Sultangazi Belediye Encümeni kararı ile bu karar uyarınca ruhsatsız yapının yıkılması gerektiğine aksi takdirde yıkım işlemi tesis edileceğine ve ikinci kez para cezası verilebileceğine ilişkin Sultangazi Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinde; aralarında maddi ve hukuki bakımdan bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi varsa, birden fazla işlem aleyhine bir dilekçe ile de dava açılabilmesi düzenlenmesine yer verilmiştir.

Dava konusu işlemler; davacıların, hisseli malik oldukları yapının tamamının ruhsatsız olduğundan bahisle tesis edildiğinden tümünün ortak menfaatini ilgilendirdiği gibi; davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin de aynı olduğu açıktır.

Açıklanan nedenle; dava dilekçesinin reddine ilişkin olarak verilen kararda yürürlükteki hukuka uyarlık bulunmadığından kanun yararına bozma isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı : K2

Düşüncesi : İstanbul İli, Sultangazi İlçesi, A1 Mahallesi, 2550. Sokak, 4/14-17 pafta, 2237 ada, 1 parsel sayılı, 41-43 kapı numaralı yapının ruhsatsız yapıldığından bahisle taşınmazın hissedarı olan davacılara, 3194 sayılı Yasanın 42'nci maddesi uyarınca 181.388,82 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 06.04.2011 tarih ve 404 sayılı Sultangazi Belediye Encümeni kararının ve Sultangazi Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılan davaya ilişkin dilekçenin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5'inci maddesine uygun bulunmadığından bahisle, davacıların her birince ayrı dava açılmak

üzere, aynı Kanun'un 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendi gereğince, reddi yolundaki, İstanbul Altıncı İdare Mahkemesinin 29.09.2011 günlü, E:2011/1874, K:2011/1355 sayılı kararının, hukuka aykırı olduğu öne sürülerek kanun yararına bozulmasının istenilmesi üzerine, konu incelendi;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kanun yararına bozma" başlıklı 51'inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştay'ca ilk derece mahkemesi olarak verilip, temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, kararın kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda açıklanan yasa hükmünde bir kararın kanun yararına temyiz edilebilmesi için aranan temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş olması koşulu, aynı zamanda, anılan kararın temyize tabi karar olmasını da gerektirmektedir. Temyize tabi olmamalarına karşın, madde metninde, bölge idare mahkemelerinin kararlarına karşı da kanun yararına temyiz yolunun açılmış bulunması, bizim bu görüşümüzü doğrulamaktadır.

Hukuki durum bu olmakla birlikte; kanun yararına temyiz müessesesinin hukuka aykırı yargı kararıyla bozulan Hukuk Düzeninin onarılması ve Ülke'de hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amacı gözönünde bulundurulduğunda, idari yargı yerlerinin temyize tabi olmayan nihai kararlarının yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade etmeleri durumunda bu kararlara karşı da kanun yararına temyiz başvurusunda bulunulmasında zorunluluk olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu bakımdan; İstanbul Altıncı İdare Mahkemesince 2577 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen ve aynı maddenin 4'üncü fıkrasına göre kanun yolu kapalı bulunan kararının 51'inci madde uyarınca incelenmesine geçildi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 2'nci fıkrasında, birden fazla şahsın müşterek dilekçe ile dava açabilmesi davacıların hak veya menfaatlerinde iştirak bulunması ve davaya yol açan maddi olay veya hukuki sebeplerin aynı olması gerektiği hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı Yasanın anılan hükmüne göre; her şahsın menfaatini ihlal eden idari işleme karşı ayrı ayrı dava açması esas olmakla birlikte hak ve menfaatlerinde iştirak bulunan; yani, ortak hakları veya menfaatleri idari işlemle ihlal edilen birden fazla şahsın davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin aynı olması halinde; bir başka deyişle, aynı maddi olay ve hukuki gerekçe dayanak alınarak tesis edilen işlemin iptali istemiyle aynı dilekçe ile dava açabilmesi de olanaklı bulunmaktadır. Düzenlemenin amacı; aynı yargı yerinin görevine giren ve çözümleri ayrı emek gerektirmeyen idari uyuşmazlıkların aynı dosyada görülmeleri sağlanarak, gereksiz zaman ve emek israfı ile masrafin önlenmesi ve farklı kararların verilebilmesi olasılığının ortadan kaldırılmasıdır.

Davanın konusunu, ruhsatsız yapıldığından bahisle taşınmazın hissedarı olan davacılara, ad ve soyadları ile hisse oranları sıralamak suretiyle, 3194 sayılı Yasanın 42'nci maddesi uyarınca toplam 181.388,82 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 06.04.2011 gün ve 404 sayılı Sultangazi Belediye Encümeni kararı ile bu kararın bildirimine ve para cezası verilen yapının ruhsat ve eklerine aykırı kısımların yıkılması ya da ruhsata uygun hale getirilmesi gereğinin bildirilmesine ilişkin Sultangazi Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin iptali istekleri oluşturmaktadır.

Dava konusu Belediye Encümen kararı davacıların hissedarı olduğu yapının tamamının ruhsatsız olarak

yapıldığıının tespit edildiğinden bahisle tesis edilen bir işlem olup; uyuşmazlığın çözümü, yapının tamamının ruhsatsız olarak yapılıp yapılmadığının ortaya konulması gerektiğinden, davacıların tümünün ortak menfaatini ilgilendirdiği gibi; olayda, davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin aynı olması koşulu da gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Bu bakımdan; İdare Mahkemesince, aksine bir anlayışla, dava dilekçesinin reddine ilişkin olarak verilen karar, yürürlükteki hukuka açık aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenle, İstanbul Altıncı İdare Mahkemesi'nin, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade eden 29.09.2011 gün ve E:2011/1874, K:2011/1355 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'nci maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, İstanbul 6. İdare Mahkemesince verilen 29.09.2011 günlü, E:2011/1874, K:2011/1355 sayılı kararın, Danıştay Başsavcılığı'nca temyizen kanun yararına bozulması istemi incelenerek gereği görüldü:

Dava; İstanbul İli, Sultangazi İlçesi, A1 Mahallesi, 4/14-17 pafta, 2237 ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan yapının ruhsatsız olduğundan bahisle, taşınmazın hissedarı olan davacılara 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin 06.04.2011 gün ve 404 sayılı Sultangazi Belediye Encümeni kararı ile bu karar uyarınca ruhsatsız yapının yıkılması gerektiğine, aksi takdirde 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesi uyarınca yıkım kararı alınacağına ve ikinci kez para cezası verilebileceğine ilişkin Sultangazi Belediye Başkanlığı, Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün bila tarihli, 37 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 6. İdare Mahkemesince; davacıların hisselerine karşılık gelen bağımsız bölümlerle ilgili olarak ayrı ayrı hukuki değerlendirme yapılacak olması nedeniyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5'inci maddesine aykırı olarak aralarında hak veya menfaatte iştirak bulunmayan onyededi davacı tarafından, maliki oldukları ruhsatsız yapı nedeniyle para cezası verilmesine ve söz konusu yapının yıkımına ilişkin işlemlere karşı ayrı ayrı dilekçelerle dava açılması gerekirken, tek dilekçe ile açılan davanın 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesine uygun olmadığı gerekçesiyle davacıların her birince ayrı ayrı dava açılmak üzere, aynı Kanun'un 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendi gereğince dilekçenin reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından; anılan İdare Mahkemesi kararının, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, kanun yararına bozulması isteğiyle Danıştay Başsavcılığı'na başvurulmuştur.

Danıştay Başsavcılığının 24.05.2012 tarih ve E:2012/191 sayılı başvurusuyla, Kanun yararına temyiz müessesesinin amacı dikkate alındığında verildiği anda kesin olan kararların da yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade etmesi nedeniyle kanun yararına bozulabileceği, dava konusu işlemlerin, davacıların hissedarı olduğu yapının tamamının ruhsatsız olarak yapıldığının tespit edildiğinden bahisle tesis edildiği, uyuşmazlığın çözümü, yapının tamamının ruhsatsız olarak yapılıp yapılmadığının ortaya konulmasını gerektirdiğinden, davacıların tümünün ortak menfaatini ilgilendirdiği gibi; davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin aynı olması koşulu da gerçekleşmiş bulunduğundan, İdare Mahkemesince, aksine bir anlayışla, dava dilekçesinin reddine ilişkin olarak verilen kararın hukuka aykırı olduğu düşüncesiyle anılan idare mahkemesi kararının temyizen kanun yararına bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesinde, bölge idare mahkemesi kararları ile idare

ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği, temyiz isteğinin yerinde görülmesi halinde kararın kanun yararına bozulacağı, ancak bu bozma kararının daha önce kesinleşmiş bulunan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Kanun yolu, davanın taraflarına tanınan bir hukuki yoldur. Bu yolla yanlış olduğu ileri sürülen kararların yeniden incelenmesi, kararların hukuka uygunluğunun denetlenerek varsa eksik ve hatalarının giderilmesi amaçlanmıştır.

Ancak, bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan, niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından başvurulabilecek "kanun yararına temyiz" yoluyla yürürlükteki hukukun ülke düzeyinde birlik içinde uygulanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Kanun yararına temyiz müessesesinin hukuka aykırı yargı kararıyla bozulan Hukuk Düzeninin onarılması ve Ülke'de hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amacı gözönünde bulundurulduğunda, bu amacın doğal sonucu olarak, verildiği anda kesin olan kararlar ile temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş olan kararlar, yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade etmesi nedeniyle, çözümlenmiş olan uyuşmazlığa etkili olmamak üzere kanun yararına bozulabilmektedir.

Bu bakımdan; İstanbul 6. İdare Mahkemesince 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen ve aynı maddenin 4. fıkrasına göre kanun yolu kapalı bulunan kararın, Kanun'un 51. maddesi uyarınca esasının incelenmesine geçildi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 1. bendinde; "Her idari işlem aleyhine ayrı ayrı dava açılır. Ancak aralarında maddi ve hukuki bakımdan bağıllık ya da sebep-sonuç ilişkisi varsa, birden fazla işlem aleyhine bir dilekçe ile de dava açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan düzenlemeye göre; idari yargılama usulünde her şahsın menfaatini ihlal eden idari işleme karşı ayrı ayrı dava açması esas olmakla birlikte; hak ve menfaatlerinde iştirak bulunan; yani, ortak hakları veya menfaatleri idari işlemle ihlal edilen birden fazla şahsın davaya yol açan maddi olay veya hukuki sebeplerin aynı olması halinde; bir başka deyişle, aynı maddi olay ve hukuki gerekçe dayanak alınarak tesis edilen işlemin iptali istemiyle aynı dilekçe ile dava açabilmesi de olanaklı bulunmaktadır. Düzenlemenin amacı; aynı yargı yerinin görevine giren ve çözümleri ayrı emek gerektirmeyen idari uyuşmazlıkların aynı dosyada görülmeleri sağlanarak, yargılamada gereksiz harcama yapmadan, sadelik ve hızlılığın sağlanması bununla birlikte farklı kararların verilebilmesi olasılığının da ortadan kaldırılmasıdır.

Dosyanın incelenmesinden; İstanbul İli, Sultangazi İlçesi, A1 Mahallesi, 4/14-17 pafta, 2237 ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan yapının ruhsatsız olduğundan bahisle, hissedarı olan davacılara, ad ve soyadları ile hisse oranları belirtilmek suretiyle, 3194 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin encümen kararı ile bu karar uyarınca ruhsatsız yapının yıkılması gerektiğine, aksi takdirde 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesi uyarınca yıkım kararı alınacağına ve ikinci kez para cezası verilebileceğine ilişkin belediye başkanlığı işleminin tesisi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, Mahkeme tarafından her bir davacı tarafından ayrı ayrı dava açılmak üzere dilekçenin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu edilen işlemler; davacıların hissedarı olduğu yapının tamamının ruhsatsız olarak yapıldığının tespit edildiğinden bahisle tesis edilen bir işlem olup; uyumsuzluğun çözümü, yapının tamamının ruhsatsız olarak yapılıp yapılmadığının ortaya konulmasını gerektirdiğinden, davacıların tümünün ortak menfaatini ilgilendirdiği gibi; olayda, davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin aynı olması koşulu da gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Bu durumda; İdare Mahkemesince, aralarında hak ve menfaatte iştirak bulunan davacıların ayrı ayrı dava açması gerektiği gerekçesiyle dava dilekçesinin reddine ilişkin olarak verilen kararda yürürlükteki hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 6. İdare Mahkemesince verilen 29.09.2011 günlü, E:2011/1874, K:2011/1355 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca, hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere KANUN YARARINA BOZULMASINA, kararın birer örneğinin ilgili Sultangazi Belediye Başkanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 07.02.2013 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY :

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İlk inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 15. maddesinin 4001 sayılı Yasa ile değişik 4. fıkrasında ilk inceleme üzerine Danıştay veya mahkemelerce verilen, bu maddenin 1/a bendinde belirtilen idari yargının görevli olduğu konularda davanın görev ve yetki yönünden reddine ilişkin kararla, 1/c bendinde yazılı gerçek hasma tebliğ ve 1/d bendindeki dilekçe ret kararları dışında, kararın düzeltilmesi veya temyiz yoluna, tek hakim kararına ise itiraz yoluna başvurulabileceği düzenlenmiş, bu hüküm uyarınca dilekçe ret kararlarına karşı temyiz yolu kapatılmıştır.

Anılan Kanun'un 51. maddesinde ise; idare mahkemelerince verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararların kanun yararına temyiz edilebileceği düzenlemesine yer verilmekle birlikte bu kararlar yanında idare mahkemesince "kesin olarak verilen" kararların da kanun yararına temyiz olunabileceğine ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu nedenle, idare mahkemesince verildiği anda kesinleşen dilekçe ret kararının kanun yararına temyiz istemine konu olamayacağından, kanun yararına temyiz isteminin incelenmeksizin reddi gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Danıştay İDDK., E. 2015/3164 K. 2018/398 T. 12.2.2018

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No.: 2015/3164

Karar No.: 2018/398

Karar tarihi: 12.02.2018

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti : İzmir 2. İdare Mahkemesi'nin 14/05/2015 günlü, E:2015/685, K:2015/736 sayılı ısrar kararının, temyizden incelenerek bozulması davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti :İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddedilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulüyle ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, davacının yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; İzmir ili, Karabağlar ilçesi, A1 Mahallesi, 31042 ada, 9 parseldeki ruhsatlı binada, ruhsatsız olarak çekme kat ve baz istasyonu yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca söz konusu imalatların yıkımına ilişkin 07/06/2012 günlü, 1160 sayılı Karabağlar Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İzmir 2. İdare Mahkemesi'nin 26/12/2012 günlü, E:2012/1404, K:2012/2328 sayılı kararıyla; dava konusu encümen kararı ile yıkımına karar verilen 79-m² ebadındaki 4. çekme katın K2 'a ait olduğu, bu itibarla yapının bu kısmının yıkımı ile davacı şirket arasında kişisel ve güncel bir menfaat bağı olmadığından, davacının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca dava açma ehliyetinin bulunmadığı; yapı üzerindeki 1,50-m x 4,00-m ebadındaki baz istasyonu odasının ise, ruhsata tabi olduğu halde ruhsatsız olarak yapıldığından ve yapı tatil zaptının tebliğinden itibaren aykırılığın verilen süre içerisinde giderilerek ruhsat alınmadığından, işlemin bu kısmında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle; dava konusu kararın 4. çekme katın yıkımına ilişkin kısmı için davanın ehliyet yönünden; baz istasyonunun yıkımına ilişkin kısmı yönünden ise davanın esastan reddine karar verilmiştir.

Anılan karar, Danıştay Ondördüncü Dairesi'nin 06/03/2014 günlü, E:2013/1155, K:2014/3130

sayılı kararıyla; İdare Mahkemesi kararının, *baz istasyonunun yıkımına ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen bozma nedenlerinden hiçbirisinin bulunmadığı; k ararın, çekme katın yıkımına yönelik olarak, davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin kısmı incelendiğinde ; dava konusu encümen kararının, yapının 79-m² ebadındaki 4. çekme katın üzerinde bulunan baz istasyonunun yıkımını da kapsadığından, bu kararın uygulanarak, yıkım işleminin gerçekleştirilmesi durumunda, davacı şirketin güncel ve meşru menfaati ihlal edileceğinden, dava konusu 4. çekme katın yıkımına ilişkin işlemin iptalini istemede davacı şirketin dava açma ehliyetinin bulunduğu ve bu kısma yönelik*

olarak da davanın esasının incelenmesi gerektiğinden, davanın bu kısmının ehliyet yönünden reddinde hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle, kararın baz istasyonunun yıkımına ilişkin kısmının onanmasına; 4. çekme katın yıkımına ilişkin kısmının ise bozulmasına karar verilmiş ise de; İdare Mahkemesi'nce, Daire kararının bozmaya ilişkin kısmına uyulmayarak, " encümen kararının, baz istasyonunun yıkımına ilişkin kısmı yönünden davanın reddi yolunda verilen kararın, bu kısmının onandığı, bu itibarla yıkım işleminin gerçekleşmesi durumunda davacının güncel menfaatinin etkilenmesinden de söz edilemeyeceğinden, dava konusu işlemin, " 79-m² ebadındaki 4. çekme katın yıkımına ilişkin kısmında" davacının, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca dava açma ehliyeti bulunmadığı" gerekçesi eklenmek suretiyle davanın bu kısmının ehliyet yönünden reddine ilişkin ilk kararda ısrar edilmiştir.

Davacı, İzmir 2. İdare Mahkemesinin 14/05/2015 günlü, E:2015/685, K:2015/736 sayılı ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar iptal davaları olarak tanımlanmıştır.

İdarenin eylem ve işlemlerinin hukuka uygunluğunun yargısal denetiminin yapılmasının en etkin araçlarından biri iptal davalarıdır. Bu davalarda "menfaat ihlali" olarak tanımlanan subjektif ehliyet koşulu incelenirken, idari işlemlerin hukuka uygunluğunun denetlenebilmesi kapsamında davacı ile iptali istenilen idari işlem arasında bir ilişki veya ilgi bulunup bulunmadığının göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Böyle bir ilişkinin bulunması "menfaat ihlali" koşulu için yeterlidir. Özellikle birden fazla kişi ve hukuki varlığa/duruma yönelik olması nedeniyle kapsamında birden çok hukuki tasarrufu barındıran idari işlemlere karşı, bu işleme konu kişilerden yalnız biri tarafından ve işlemin tamamının iptali istemiyle dava açılması halinde, bu kişinin işlemin tamamının iptalini istemede menfaati olup olmadığı değerlendirilirken, işlem içerisinde yer alan hukuki tasarrufların birbirine olan etkisine de bakılmalıdır.

Dosyanın incelenmesinden; İzmir ili, Karabağlar ilçesi, A1 Mahallesi, 31042 ada, 9 parseldeki ruhsatlı binada, ruhsatsız olarak çekme kat ve baz istasyonu yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca söz konusu imalatların yıkımına ilişkin 07/06/2012 günlü, 1160 sayılı Karabağlar Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Buna göre; dava konusu encümen kararının, yapının 79-m² ebadındaki 4. çekme katının yıkımına yönelik kısmının, bu kat üzerindeki baz istasyonunun yıkımını da kapsadığı dikkate alındığında, bu kararın uygulanması ve yıkım işleminin gerçekleştirilmesi durumunda, davacı şirketin güncel ve meşru menfaati ihlal edileceğinden ve dava konusu 4. çekme katın yıkımına ilişkin işleme karşı davacı şirketin dava açma ehliyeti bulunduğundan, davanın esasının incelenmesi gerekirken, bu kısmının ehliyet yönünden reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, İzmir 2. İdare Mahkemesi'nin 14/05/2015 günlü, E:2015/685, K:2015/736 sayılı ısrar kararının BOZULMASINA, dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden 45,60-TL harcın istemi halinde davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 12/02/2018 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; İzmir 2. İdare Mahkemesince verilen 14/05/2015 günlü, E:2015/685, K:2015/736 sayılı ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede

ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, temyiz isteminin reddi ile temyize konu Mahkeme kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

Danıştay 14. D., E. 2014/11562 K. 2015/3080 T. 16.4.2015

T.C. Danıştay Başkanlığı - 14. Daire

Esas No.: 2014/11562

Karar No.: 2015/3080

Karar tarihi: 16.04.2015

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti: Ankara 13. İdare Mahkemesinin 09/07/2014 günlü, E:2014/1172, K:2014/1172 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi: Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesi'nce işin gereği görüşüldü:

Dava; Ankara İli, Çankaya İlçesi, A1 Caddesi, 1048 ada, 27 sayılı parselde bulunan binada davacının alt kiracı sıfatı ile işlettiği işyerinde mimari projeye aykırılıklar olduğundan bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca aykırılıkların yıkımına ilişkin 06.07.2010 tarihli, 3115.35 sayılı Çankaya Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince; davacının işleme konu yapının maliki olmadığı, dava açarken sadece kiracılık ilişkisine dayandığı dolayısıyla yapının yıkılmasına ilişkin işlem nedeniyle meşru bir menfaatinin zarar görmesi ve işlemin kendisi yönünden hukuki bir sonuç doğurması sözkonusu olamayacağından, bu işleme karşı dava açma ehliyetinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiş; bu karar, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde; Türkiye Cumhuriyeti'nin Hukuk Devleti olduğu belirtilmektedir. Hukuk Devletinin ögesi olan idarece tesis edilen işlemlerin hukuka uygunluğu ve sonuçta idarenin hukuka bağlılığının yargısal denetimi iptal davaları yoluyla sağlanır.

İdari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargı yoluyla denetimini amaçlayan iptal davasının görüşülebilmesi için ön koşullardan olan "dava açma ehliyeti" iptal davasına konu kararın niteliğine göre idari yargı yerince değerlendirilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde iptal davaları, "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar" olarak tanımlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının yıkımına karar verilen yapının kira sözleşmesine istinaden işlettiği anlaşılmıştır.

Yıkım kararı doğrudan yapıya yönelik olarak tesis edilen bir işlem olduğundan, adına işlem tesis edilen ve yapının maliki olan kişiler dışında, bu işlemten etkilenecek kişiler tarafından da dava açılması olanaklıdır. Dava konusu işlemin icra edilmesi durumunda, bu yapıda kira sözleşmesi uyarınca faaliyette bulunan

davacının olumsuz etkileneceği açıktır.

Bu durumda; davacının dava konusu işlemin iptalini istemede meşru, kişisel ve güncel bir ilişkisinin ve dolayısıyla dava açma ehliyetinin bulunduğu dikkate alındığında, davanın ehliyet yönünden reddi yolundaki temyize konu İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 13. İdare Mahkemesinin 09/07/2014 günlü, E:2014/1172, K:2014/1172 sayılı kararının BOZULMASINA, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 16/04/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Konya BİM, 2. İDD, E. 2019/2243 K. 2020/909 T. 11.6.2020

Konya BİM - 2. İdare Dava Dairesi

Esas No.: 2019/2243

Karar No.: 2020/909

Karar tarihi: 11.06.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTİNAF YOLUNA BAŞVURAN(DAVACI) : K1

VEKİLİ : AV. K2

KARŞI TARAF (DAVA L I) : KEMER BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİLİ: AV. K3

İSTEMİN ÖZETİ : Antalya İli, Kemer İlçesi, A1 Mahallesi, 1039 parselde bulunan taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle kaçak uygulamaların 3194 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca yıkımına ve aynı Kanunun 42. maddesi uyarınca 7.811,81 TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin 28/11/2018 tarih ve 648 sayılı Kemer Belediye Encümeni kararının iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davada; *"dava konusu encümen kararının yıkıma ilişkin kısmının incelenmesinden; söz konusu ruhsata aykırı ve kaçak uygulamaların yıkımına ilişkin alınan encümen kararının 07.12.2018 tarih ve 10808 sayılı yazı ile kaçak yapıyı yapan K4 'ya 13/12/2018 tarihinde tebliğ edildiği ve 60 günlük dava açma süresi içinde dava açılmayarak kararın kesinleştiği görüldüğünden, dava konusu encümen kararının yıkıma ilişkin kısmının süreaşımı nedeniyle reddi gerektiği, dava konusu encümen kararının para cezasına ilişkin kısmının incelenmesinden ise; davacının imara aykırı yapıları kendisinin inşaa ettiğine ilişkin beyanı bulunmadığı, kaçak uygulamaların anılan taşınmazda kiracı sıfatıyla bulunan davacı tarafından inşaa edildiğine ilişkin dosyada başkaca bilgi ve belge yer almadığı ve yapı tatil zaptı ile encümen kararının mülk sahibi K5 adına tanzim edildiği anlaşıldığından K5 adına verilen imar para cezasının davacı yönünden hukuki bir sonuç doğurması söz konusu olamayacağından, bu işleme karşı davacı tarafından açılan davada ehliyetinin bulunmadığı"* gerekçesiyle Antalya 3. İdare Mahkemesi'nce verilen dava konusu encümen kararının yıkıma ilişkin kısmı yönünden davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15-1/b maddesi uyarınca süre aşımı nedeniyle reddine, dava konusu encümen kararının para cezasına ilişkin kısmının 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca subjektif ehliyet yokluğu nedeniyle usulden reddine ilişkin 16/09/2019 gün ve E:2019/840, K:2019/797 sayılı kararın; davacı vekilince, hukuka aykırı olarak verilen idari para cezası kararının iptaline karar verilmesi gerektiği, subjektif ehliyet yokluğu nedeniyle para cezası yönünden iptali yönünde davanın reddine karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu ayrıca işlemin tebligatının kendisine yapılmadığı ileri sürülerek istinaf yolu ile kaldırılması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Mahkemenin süre aşımı ve ehliyet yönünden verdiği kararların hukuka uygun olduğu, davacının istinaf talebinin reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi'nce işin gereği görüşüldü:

Dava, Antalya İli, Kemer İlçesi, A1 Mahallesi, 1039 parselde bulunan taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle kaçak uygulamaların 3194 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca yıkımına ve aynı

Kanunun 42. maddesi uyarınca 7.811,81 TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin 28/11/2018 tarih ve 648 sayılı Kemer Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılmış, Antalya 3. İdare Mahkemesi'nce 16/09/2019 gün ve E:2019/840, K:2019/797 sayılı kararla, dava konusu encümen kararının yıkıma ilişkin kısmı yönünden davanın süre aşımı nedeniyle reddine, dava konusu encümen kararının para cezasına ilişkin kısmı bakımından ehliyet yönünden reddine karar verilmiş, bu karara karşı davacı tarafından istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

İstinaf istemine konu mahkeme kararının para cezasına yönelik kısmı incelendiğinde;

İdare mahkemeleri tarafından verilen kararların istinaf yolu ile incelenerek kaldırılabilmesi 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 45. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür.

Davacının istinaf başvurusu incelendiğinde, mahkemenin verdiği kararın **bu kısmının** gerekçesi ve sonucu itibarıyla hukuka ve usule uygun olduğu ve kaldırılmasını gerektirecek herhangi bir hukuki neden bulunmadığı anlaşılmaktadır.

İstinaf istemine konu mahkeme kararının yıkıma yönelik kısmı incelendiğinde;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/a maddesinde ise, iptal davasının, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılabilirliği, 14. maddesinin 3/c bendinde dava dilekçelerinin ehliyet yönünden de inceleneceği; 15. maddesinin 1/b bendinde ise, 3/c bendinde yazılı hallerde davanın reddedileceği kurala bağlanmıştır.

Her ne kadar idare mahkemesince davanın yıkıma ilişkin kısmının süre aşımı yönünden reddine karar verilmiş ise de; davacının dava konusu taşınmazda (davacının sunduğu kira sözleşmesine göre boş arsa vasıflı taşınmazda) malik değil alt kiracı konumunda bulunduğu, dosyadaki bilgi ve belgelere bakıldığında yıkım işlemine konu yapıyı davacının yaptığına dair (davacının yapının sahibi olduğuna dair) herhangi bir iddianın veya bilgi belgenin bulunmadığı, bilakis davacının anılan yapıya ilişkin olarak sonradan yapı kayıt belgesini de taşınmazın malikinin aldığını beyan ettiği, hâl böyle olunca hem taşınmazın hem de yapının maliki olan (dava dışı) şahsın yıkım işlemine karşı dava açmadığı da gözetildiğinde, taşınmazın maliki veya yapıyı yapan (yapının sahibi) durumunda bulunmayan davacının uyuşmazlık konusu yapının yıkımı işlemine karşı dava açması noktasında hukuki ve meşru menfaatinin bulunduğundan söz edilemeyeceği, hâl böyle olunca davanın bu kısmının da süre aşımından değil ehliyet yönünden reddi gerektiği anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, her ne kadar 2577 sayılı Yasanın 45. maddesinin 5. fıkrasında ilk incelemeden verilen kararların istinaf incelemesinde hukuka uygun bulunmadığı takdirde kaldırılarak dosyanın yeniden bir karar vermek üzere mahkemesine iadesi gerektiği yönünde hüküm bulunmakta ise de, Dairemizce yukarıda belirtildiği üzere, davanın süre aşımı nedeniyle değil yine bir ilk inceleme/usul kararı olan (ve 2577 sayılı Yasanın 14. maddesi uyarınca ilk incelemede daha önce uygulanması gereken) ehliyet unsuru yönünden reddi gerektiği sonucuna varıldığı, bu takdirde usul ekonomisi uyarınca dosyanın tekrar bir ilk inceleme/usul kararı vermek üzere mahkemesine iadesinde herhangi bir hukuki yarar bulunmadığı, hâl böyle olunca istinafa konu kararla aynı hukuki sonucu doğuracak şekilde davanın ilk incelemeden/usulden (ehliyet yönünden) reddi gerektiği yönündeki gerekçe doğrultusunda istinaf başvurusunun (yıkıma ilişkin kısım bakımından) reddinin icap ettiği, özetle davanın bu kısmı bakımından istinafa konu kararın gerekçesinde hukuki isabet bulunmamakla birlikte netice itibarıyla hukuka uygun olduğu ve kaldırılmasına mahal ve lüzum bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Antalya 3. İdare Mahkemesi'nce verilen 16/09/2019 tarih ve E:2019/840, K:2019/797 sayılı karar sonucu itibari ile hukuka uygun bulunduğundan, **davacının istinaf başvurusunun yukarıda belirtilen gerekçeyle reddine** , istinaf aşamasında yapılan 268,80.-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, davacı tarafından fazladan yatırılan 44,40.-TL karar harcının ilgili tahsil dairesince davacıya iadesine, artan posta ücretinin mahkemesince taraflara iadesine, 2577 sayılı Kanunun 45. maddesinin 6. fıkrası uyarınca **kesin olmak üzere** 11/06/2020 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY ; İstinafa konu kararın 2577 sayılı Kanunun 14 ve 15. maddeleri uyarınca verilmiş usul kararı olduğu, dairemiz kararı ile bu usul kararının kaldırılmasına karar verildiği, bu durumda 2577 sayılı Kanunun 45/5. maddesi uyarınca istinafa konu kararın kaldırılarak yeniden bir karar vermek üzere dava dosyasının mahkemesine iade edilmesi gerektiği gerekçesi ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

T.C.
ADANA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
2. İDARİ DAVA DAİRESİ
Y.D. İtiraz No : 2024/315

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMİ HAKKINDA

VERİLEN KARARA İTİRAZ EDEN (DAVACI) :
VEKİLİ : AV. GAMZE ÇELİKKOL
-UETS[15122-21963-01342]

KARŞI TARAF (DAVALI) : SAMANDAĞ BELEDİYE
BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : AV. YILMAZ ŞEB
-UETS[16696-96477-42117]

İSTEMİN ÖZETİ : Hatay ili, Samandağ ilçesi, Kapısıuyu Mahallesi, Bustan Çevlik Mevkii, 106 ada, 67 parsel sayılı taşınmazda imar mevzuatına aykırı yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca söz konusu yapının yıkılmasına ilişkin Samandağ Belediye Encümeni'nin 19/09/2023 tarih ve 204 sayılı kararına karşı 06/11/2023 tarih ve 7192 kayıt tarihli dilekçe ile yapılan itirazın reddine ilişkin Samandağ Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün 09/11/2023 tarih ve E-18489551-115.99-20164 sayılı işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılan davada, **Hatay 4. İdare Mahkemesi'nce verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine dair 17/07/2024 tarih ve E:2023/2399 sayılı kararın;** işlemin yetkisiz makam tarafından tesis edildiği, yapıda imar mevzuatı yahut şehircilik ilkeleri ile fen kurallarına aykırılığın söz konusu olmadığı, yapı tatil tutanağının usulsüz olarak düzenlendiği, yapı sınıfının hatalı olarak belirlendiği ileri sürülerek itirazın incelenerek kaldırılması ve yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verilmesi istenilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 61'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca karar veren Adana Bölge İdare Mahkemesi Nöbetçi Dairesince dava dosyası incelendikten sonra işin gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, "Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." hükmü bulunmaktadır.

Anılan Kanunun 11. maddesinde ise, "1. İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. 2. Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. 3. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, **3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesinde,** "Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce



T.C.
ADANA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
2. İDARİ DAVA DAİRESİ
Y.D. İtiraz No : 2024/315

(...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası da muhtara bırakılır. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir. Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir." hükmüne yer verilmiştir.

İdare hukukunda geçerli bulunan "yetkide paralellik" ve "usulde paralellik" ilkeleri gereğince; kanunda aksi yönde bir hüküm bulunmadığı sürece idari işlemlerin tesisinde geçerli olan yetki ve şekil kurallarının o işlemin kaldırılmasında ya da iptal edilmesinde de geçerli olacağı kabul edilmektedir. Diğer bir ifadeyle; bir idari işlem hangi makam ya da merci tarafından hangi şekil kuralları izlenilerek tesis edilmişse, aksi yönde yasal bir düzenleme bulunmadığı sürece işlemin aynı makam ya da merci tarafından ve aynı şekil kuralları doğrultusunda iptal edilmesi veya kaldırılması gerekmektedir. Öte yandan, **idari işlemlerin iptal edilmesi veya kaldırılması istemiyle yapılan başvuruları inceleme ve söz konusu başvurular hakkında karar verme yetkisinin de kanunda aksi yönde bir hüküm bulunmadığı müddetçe söz konusu işlemleri tesis etme yetkisine sahip olan makam ya da mercilere ait olduğu** açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Hatay ili, Samandağ ilçesi Kapısıyü Mahallesi, Bustan Çevlik Mevkii, 106 ada, 67 parsel sayılı taşınmaza yönelik davalı idare görevlilerince yapılan denetimde, zemin ve 1. kattan ibaret mevcut yapının üstüne demir direkler dikilmek suretiyle ahşap çatı yapıldığının 13/07/2023 tarihli yapı tatil zaptı ile tespit edildiği, bu tutanak esas alınarak 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca söz konusu yapının yıkılmasına ilişkin Samandağ Belediye Encümenince 19/09/2023 tarih ve 204 sayılı kararın alındığı, davacı tarafından anılan encümen kararının kaldırılması için 06/11/2023 tarihli dilekçeyle davalı idareye başvurulduğu ve bu başvurunun Samandağ Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğünün 09/11/2023 tarih ve E-18489551-115.99-20164 sayılı işlemiyle reddi üzerine ise bu işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın, Samandağ Belediye Encümeninin 19/09/2023 tarih ve 204 sayılı kararından kaynaklanmayıp, bu karara karşı yapılan itirazın reddedilmesine dair işlemden kaynaklanması nedeniyle, yargısal incelemenin de bu yönüyle yapılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen 3194 sayılı Kanunun 32 ve 42. maddeleri uyarınca ruhsatsız veya ruhsata aykırı inşai faaliyetler nedeniyle verilecek yıkım ve para cezası konusunda ilgili idare encümeninin yetkili olduğu, usulde ve yetkide paralellik ilkesi gereğince, söz konusu encümen kararına karşı 2577 sayılı Kanunun 11. maddesi uyarınca yapılacak başvurunun da yine aynı belediye encümenince neticelendirilmesi gerekmektedir.

Bu durumda, Samandağ Belediye Encümeninin sözü edilen yıkım kararına karşı davacı tarafından yapılan itirazın yine aynı encümence karara bağlanması gerekirken, yetkisiz makam olan Samandağ Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğünce tesis edilen dava konusu işlemle karara bağlanmasında yetki unsuru bakımından hukuka uyarlık bulunmamaktadır.



T.C.
ADANA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
2. İDARİ DAVA DAİRESİ
Y.D. İtiraz No : 2024/315

Diğer taraftan, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunun saptanmasına rağmen uygulamanın sürdürülmesi, hem tüm eylem ve işlemleri hukuka uygunluk karinesine dayanan hukuk devleti ilkesine aykırı bir durum yaratacak hem de davacı yönünden telafisi güç zararlara neden olacaktır. Zira, işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmemesi halinde, hukuka aykırı bulunan işlemin etki alanına bağlı olarak ilgili açılarından oluşacak zarar, işlemin uygulanmasına devam olunmasıyla artacak, yargılamanın sonunda verilebilecek iptal kararı ile önceki halin iadesi olanaksızlaşabilecektir.

Açıklanan nedenlerle, davacı itirazının **kabulüne, Hatay 4. İdare Mahkemesi'nin 17/07/2024 tarih ve E:2023/2399 sayılı yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kararının kaldırılmasına**, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde aranan koşullar birlikte gerçekleştiğinden teminat aranmaksızın dava konusu işlemin **yürütmesinin durdurulmasına**, 31/07/2024 tarihinde, oybirliğiyle, kesin olarak karar verildi.

Nöbetçi Başkan
ORHAN GÜLLÜ
97753

Üye
ALİ ALTUN
191754

Üye
ŞÜKRÜ BİLGİN
195031



Danıştay İDDK., E. 2014/2114 K. 2016/489 T. 29.2.2016

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No.: 2014/2114

Karar No.: 2016/489

Karar tarihi: 29.02.2016

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İstemin Özeti : Tekirdağ İdare Mahkemesi'nin 12/03/2014 günlü, E:2014/229, K:2014/276 sayılı ısrar kararının, davacı tarafından temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Tekirdağ İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddedilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : K1

Düşüncesi : Dava konusu işlemin 26/07/2010 tarihinde tebliği üzerine işlemeye başlayan dava açma süresinin, 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında 30/07/2010 tarihinde yapılan başvuru ile durduğu, ancak başvurma tarihine kadar geçen süre hesaba katılırken başvurunun yapıldığı günün süre hesabında gözönüne alınmayacağı, dolayısıyla başvuru tarihine kadar dava açma süresinden 3 gün eksildiği dikkate alındığında, başvurunun reddine ilişkin işlemin 07/10/2010 tarihinde tebliği üzerine dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye devam ettiği, bu durumda ise 03/12/2010 tarihinde açılan davanın süresinde olduğu görülmekle, temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davacının yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; Tekirdağ ili, Marmaraereğlisi ilçesi, 22 pafta, 8867 sayılı parsel üzerinde kaçak bekçi evi yapıldığından bahisle davacının 16.651,45 TL idari para cezasıyla cezalandırılmasına ve kaçak yapının yıkımına ilişkin olarak alınan Yeniçiftlik Belediye Encümeni'nin 13/07/2010 tarih ve 108 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Tekirdağ İdare Mahkemesinin 21/10/2011 günlü, E:2011/688, K:2011/915 sayılı kararıyla; dava konusu işlemin 26/07/2010 tarihinde tebliği üzerine 30/07/2010 tarihinde yapılan başvuruya karara itiraz edildiği, 26/07/2010 tarihinden itibaren işlemeye başlayan dava açma süresinin söz konusu başvuru ile 4. günde durduğu, itirazın reddine ilişkin 07/10/2010 günlü işlemin aynı gün tebliği üzerine 08/10/2010 tarihinden itibaren kalan 56 günlük dava açma süresinin işlediği, buna göre en geç 02/12/2010 Perşembe günü mesai saati bitimine kadar açılması gerekirken 03/12/2010 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle davanın süre aşımından reddine karar verilmiştir.

Anılan karar, Danıştay Ondördüncü Dairesinin 27/09/2013 günlü, E:2012/807, K:2013/6468 sayılı kararıyla; dava konusu işlemin 26/07/2010 tarihinde tebliği üzerine işlemeye başlayan dava açma süresinin 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında 30/07/2010 tarihinde yapılan başvuru ile durduğu, ancak başvurma tarihine kadar geçen süre hesaba katılırken başvurunun yapıldığı günün süre hesabında gözönüne alınmayacağı, bu nedenle başvuru tarihine kadar dava açma süresinden 3 gün eksildiği dikkate alındığında,

başvurunun reddine ilişkin işlemin 07/10/2010 tarihinde tebliği üzerine dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye devam ettiği, dolayısıyla 03/12/2010 tarihinde açılan davanın süresinde olduğu gerekçesiyle bozulmuş ise de; İdare Mahkemesi, bozma kararına uymayarak davanın süre aşımından reddine ilişkin ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı, Tekirdağ İdare Mahkemesi'nin 12/03/2014 günlü, E:2014/229, K:2014/276 sayılı ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinde, "Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür." hükmüne; aynı Kanun'un 11. maddesinde de, "İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Tekirdağ İli, Marmaraereğlisi İlçesi, 22 pafta, 8867 parsel sayılı taşınmaz üzerine kaçak yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesi uyarınca sözkonusu yapının yıkımına ve aynı Kanun'un 42. maddesi uyarınca da davacıya para cezası verilmesine ilişkin olarak alınan Yeniçiftlik Belediye Encümeni'nin 13/07/2010 günlü, 108 sayılı kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; dava konusu işlemin 26/07/2010 tarihinde tebliği üzerine işlemeye başlayan dava açma süresinin, 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında 30/07/2010 tarihinde yapılan başvuru ile durduğu, ancak başvurma tarihine kadar geçen süre hesaba katılırken başvurunun yapıldığı günün süre hesabında gözönüne alınmayacağı, dolayısıyla başvuru tarihine kadar dava açma süresinden 3 gün eksildiği dikkate alındığında, başvurunun reddine ilişkin işlemin 07/10/2010 tarihinde tebliği üzerine dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye devam edeceği, bu durumda ise 03/12/2010 tarihinde açılan davanın süresinde olduğu görülmektedir.

Diğer yandan; itiraz dilekçesi üzerine altmış gün içinde davalı idarece işlem tesis edilmeyerek 28/09/2010 tarihi itibarıyla zımnî ret işlemi oluşmuşsa da, bu tarihten itibaren geriye kalan dava açma süresi içinde davalı idarece işlem tesis edildiğinden, davacı şirketin başvurusu üzerine duran dava açma süresinin itirazın reddine ilişkin işlemin tebliği ile kaldığı yerden işlemeye devam edeceği de açıktır.

Bu durumda; süresinde açılan davada uyuşmazlığın esasî incelenmek suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, Tekirdağ İdare Mahkemesi'nin 12/03/2014 günlü, E:2014/229, K:2014/276 sayılı ısrar kararının BOZULMASINA, dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, yürütmenin durdurulması talebi hakkında karar verilmediğinden 41,50 TL harcın istemi halinde davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 29/02/2016 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinde; "Dava açma süresi, özel kanunlarında

ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür" hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 11. maddesinde de " İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlıkta; dava konusu işlemin 26/07/2010 tarihinde tebliği üzerine işlemeye başlayan dava açma süresinin 30/07/2010 tarihinde verilen itiraz dilekçesi ile durduğu, 60 günlük süre içerisinde, yani 28/09/2010 tarihine kadar davalı idarece itirazın reddedildiğine ilişkin bir işlemin tebliğ edilmediği, dolayısıyla belirtilen tarih itibarıyla isteğin zımnen reddedildiğinin kabulü gerektiği, zımnî ret üzerine kaldığı yerden işlemeye devam eden dava açma süresi içinde, en son 24/11/2010 tarihine kadar açılması gereken davanın ise 03/12/2010 tarihinde kayda giren dilekçe ile açıldığı görülmekle, davada süre aşımı bulunduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenle, temyize konu kararın bu gerekçeyle onanması gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Selma Çil

Danıştay 6. D., E. 2022/4250 K. 2023/4507 T. 8.5.2023

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2022/4250

Karar No.: 2023/4507

Karar tarihi: 08.05.2023

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2022/4250

Karar No : 2023/4507

TEMYİZ EDEN TARAFLAR : 1- (DAVACI) ...

2- (DAVALI) ... Belediye Başkanlığı - ...

VEKİLİ : Av...

KARŞI TARAF :1- ... Belediye Başkanlığı

2- ...

İSTEMİN ÖZETİ : Dava konusu işlemin iptali yolunda ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı karar, taraflarca temyiz edilmektedir.

SAVUNMALARIN ÖZETİ : Taraflarca savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ'nın DÜŞÜNCESİ : Davacının temyiz isteminin incelenmeksizin reddine, davalı Vize Belediye Başkanlığının temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Davalının temyiz istemi yönünden;

İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür.

Dava konusu işlemin, 3194 sayılı İmar Kanununun 42/2. maddesi uyarınca hesaplanan temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 6. ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı

yönünden işlemin iptali yolunda temyiz konu İdare Mahkemesi kararı ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep bulunmamaktadır.

Davacının temyiz istemine gelince;

2577 sayılı Kanunun Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 46. maddesinde; Danıştay dava daireleri ile idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarına karşı tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde Danıştayda temyiz yoluna başvurulabileceği, 49. maddesinin 3. fıkrasında; kararların kısmen onaylanması ve kısmen bozulması hallerinde kesinleşen kısmın Danıştay kararında belirtileceği hükme bağlanmış olup, temyiz yoluna, aleyhine karar verilen taraflarca başvurulabileceği açıktır.

İdari işlemler hakkında iptal davası açılabilmesi için öncelikle idari işlemin ilgilinin hukuki menfaatini ihlal etmesi koşulunun varlığı arandığı gibi, kanun yoluna başvurmada da hukuki yarar bulunması gerekmektedir. Başka bir deyişle, kanun yoluna başvuranın, aleyhine kanun yoluna başvurduğu kararın bozulması veya değiştirilmesinde korunmaya değer hukuki menfaatinin bulunması şarttır.

Dosyanın incelenmesinden; Kırklareli İli, Vize İlçesi, Mehmet Akif Mahallesi, ikinci derece arkeolojik SİT alanı içerisinde yer alan ,, ada, ,, parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan davacıya ait ruhsatlı zemin ve bir katlı bina üzerine ruhsatsız ilave kat yapıldığından bahisle anılan yapının 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi gereğince yıktırılmasına ve davacıya aynı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca para cezası verilmesine ilişkin ... günlü, ... sayılı Vize Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılan davada; para cezasına ilişkin kısmı yönünden işlemin iptali, yıkım yönünden ise davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararının Danıştay Ondördüncü Dairesinin 27/09/2018 tarih ve E:2015/4152, K:2018/5813 sayılı kararıyla, yıkım yönünden onanması para cezası yönünden ise bozulması üzerine anılan karar yıkım yönünden kesinleşmiş; bozma kararına uyularak 3194 sayılı Kanunun 42/2. maddesi uyarınca hesaplanan para cezası ile temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 6, 7 ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısımları yönünden davanın reddi, (c) bendinin 8. ve 11. alt bentleri yönünden ise işlemin iptali yolunda Edirne İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının davacı tarafından redde ilişkin kısmının temyiz edilmesi üzerine, mahkeme kararının, 3194 sayılı Kanunun 42/2. maddesi uyarınca hesaplanan para cezası ile temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 7. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısımları yönünden onanması, (c) bendinin 6 ve 13 alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısımları yönünden yeniden bozulması üzerine, bozma kararına uyularak 3194 sayılı İmar Kanununun 42/2. maddesi uyarınca hesaplanan temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 6. ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin toplamda 2.716,73-TLlik kısmının iptali yolunda ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı karar, davacı tarafından temyiz edilerek 3194 sayılı İmar Kanununun Geçici 16. maddesi uyarınca imar barışından faydalanmak suretiyle uyuşmazlık konusu ruhsatsız yapıya yapı kayıt belgesi alındığından bahisle temyiz isteminin kabulü ile, yıkım kararının kaldırılmasına karar verilmesinin istenildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; işlemin yıkıma ilişkin kısmı hakkında verilen kararın daha önce onanarak kesinleşmesi nedeniyle, onanarak kesinleşen kısım hakkında yeniden inceleme yapılmasına olanak bulunmadığından, davacının temyiz isteminin yıkıma ilişkin kısım yönünden incelenmeksizin reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep bulunmadığından, davalının temyiz isteminin reddi ile anılan kararın ONANMASINA, davacının temyiz isteminin ise İNCELENMEKSİZİN REDDİNE, dosyanın adı geçen

Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesine göre uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 08/05/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay İDDK., E. 2022/3009 K. 2023/389 T. 7.3.2023

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No.: 2022/3009

Karar No.: 2023/389

Karar tarihi: 07.03.2023

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

T.C.

D A N I Ş T A Y

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2022/3009

Karar No : 2023/389

TEMYİZ EDENLER :1- (DAVACI): ...

VEKİLİ: Av. ...

2- (DAVALI): ... Belediye Başkanlığı

VEKİLİ: Av. ...

İSTEMLERİN KONUSU :... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının taraflarca, aleyhlerine olan kısımlarının temyizen incelenerek bozulması karşılıklı olarak istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Gaziantep ili, Şahinbey ilçesi, ... Mahallesi, ... pafta, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca 209.748,44 TL para cezası verilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı belediye encümeni kararı ile yıkıma ilişkin ... tarih ve ... sayılı belediye encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

Yıkım kararına yönelik;

Yapının ruhsatsız olduğundan bahisle davalı idare tarafından düzenlenen 31/10/2016 tarihli yapı tatil tutanağı ile yapının ruhsata uygun hale getirilmesi veya ruhsat alınması için davacıya en çok 1 aylık süre verilmesi gerekirken, bu süre verilmeksizin 02/11/2016 tarihli belediye encümeni kararı ile 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesi uyarınca yıkım kararı verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı,

İdari para cezası açısından;

3194 sayılı Kanun'un 42. maddesinde, para cezası yaptırımının uygulanacağı "ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapının sahibi" ibaresinden, ister yapının mülkiyetine sahip kişiler, isterse kiracı, yapı malikinin

yakını, intifa hakkı sahibi gibi üçüncü kişiler olsun, inşai faaliyeti yapan kişilerin anlaşılması gerektiğinden, davaya konu yapının bulunduğu taşınmazın hisseli maliki olarak tapuda görünen davacının, sadece bu nedenle ruhsatsız yapıları yaptığı kabul edilerek, yapı sahibi olarak nitelendirilemeyeceği, yapıyı yapanın açık ve net olarak belirlenmesi ve yapıyı yapana para cezası verilmesi gerektiği halde, sadece hisseli malik olduğu gerekçesiyle tesis edilen idari para cezasında da hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

Yıkım işlemi açısından;

3194 sayılı Kanun'da belirtilen bir aylık süre, yapı sahiplerine, inşaatın mühürlenme tarihinden itibaren tanınması gereken sürenin üst sınırı olup, olayın niteliğine göre daha az süre tanınmasının da mümkün olduğu, kaldı ki ruhsata bağlanması olanaksız olan yapılar hakkında bu sürenin öngörülmemesinin de yıkım işlemini kusurlandırmayacağı,

Bu durumda; dava konusu ruhsatsız ve kaçak olduğu tespit edilen yapının henüz imar planları ve parsellasyon yapılmamış kadastral parsel üzerinde olduğu, dolayısıyla ruhsata aykırılığın giderilmesi için 3194 sayılı Kanun'un 32. maddesine göre davacıya otuz (30) gün sürenin verilmesine gerek olmadığından, ... tarih ve ... sayılı işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı,

İstinafa konu İdare Mahkemesi kararının; 209.748,44-TL idari para cezasının iptaline ilişkin kısmının hukuka ve usule uygun olduğu ve davalı idare tarafından ileri sürülen iddiaların, kararın bu kısmının kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği gerekçesiyle,

İdari para cezası açısından, davalı idarece yapılan istinaf başvurusunun reddine, yıkım kararı yönünden ise, istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararı kaldırılarak davanın reddine karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Altıncı Dairesinin 24/03/2022 tarih ve E:2019/12957, K:2022/3636 sayılı kararıyla;

İdari para cezasına ilişkin kısım yönünden;

Yapı tatil tutanağında, "yapı sahiplerinin H.Y ve tapu kayıt listesindeki ortakları" olarak belirlendiği, toplam on yedi adet ruhsatsız yapı bulunduğu, dava dilekçesinde davacı tarafından, ruhsatsız yapı yapıldığının ikrar edildiği (dava dilekçesinde davacı tarafından iki katlı kullanıma hazır ve altı dükkan olarak yapılan, kapısı/kepengi takılmış yapının sadece dış sıvasının kaldığı belirtilmiş), ancak cezaların şahsiliği ilkesi gereği, ruhsatsız yapıyı yapanın açık ve net olarak belirlenmesinden sonra yapıyı yapana para cezası verilmesi ve birden fazla hissedarı bulunan bir taşınmaz üzerinde hissedarlar tarafından birlikte yapı yapılması halinde, para cezası miktarının yapıyı yapanların hisseleri oranında bir saptama yapılması suretiyle hesaplanması gerekirken, buna ilişkin bir belirleme yapılmaksızın, kimden hangi oranda tahsil edileceği belirtilmeden tesis edilen idari para cezasında hukuka uyarlık görülmediğinden, bu kısım açısından temyize konu kararda sonucu itibarıyla hukuki isabetsizlik bulunmadığı,

Yıkıma ilişkin kısım açısından;

3194 sayılı İmar Kanunu'nun konuyla ilgili 32. maddesine yer verildikten sonra,

Olayda, 31/10/2016 tarihli yapı tatil tutanağında, İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca işlem

yapılacağına açıkça belirtildiği, buna göre yapının ruhsata uygun hale getirilmesi veya ruhsat alınması için 31/10/2016 tarihinden itibaren bir aylık süre verildiğinin kabul edilmesi gerektiği,

Bu durumda, 31/10/2016 tarihli yapı tatil tutanağının düzenlenmesinden itibaren bir aylık süre beklenilmeden, yapının yıkımına yönelik tesis edilen ... tarih ve ... sayılı Şahinbey Belediye Encümeni kararında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle,

... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, yıkım işlemine ilişkin kısmının bozulmasına, idari para cezasına ilişkin kısmının belirtilen gerekçe ile onanmasına karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi ısrar kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

Uyuşmazlık konusu taşınmazın 1/5000 ölçekli nazım imar planında "ağaçlandırılacak alan" kullanımında kaldığı ve taşınmaza ilişkin 1/1000 ölçekli uygulama imar planının bulunmadığı, yapılaşma hakkı tanınmamış olan taşınmazın kadastral niteliğini (imar parseli olmadığı) koruduğu, bu haliyle, uyuşmazlık konusu yapının ruhsata bağlanma imkanının bulunmadığı,

Bu durumda, ruhsatsız olarak inşa edilen ve Kanun gereği ruhsata bağlanma imkanı da bulunmayan uyuşmazlık konusu yapının, bir aylık süre tanınmaksızın yıkımına ilişkin belediye encümeni kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile yıkım işlemi açısından davanın reddi yolundaki ilk kararda ısrar edilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davacı tarafından; yapı tatil tutanağının usulüne uygun tutulmadığı, ruhsata aykırı olduğu iddia edilen yapının yıkımı için Kanun'da öngörülen bir aylık sürenin verilmemesinin hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Davalı idare tarafından; idari para cezasında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Taraflarca, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ :

Bölge İdare Mahkemesi kararının kesinleşen kısmı hakkında temyiz isteminde bulunduğu anlaşılan davalı idarenin temyiz isteminin incelenmeksizin reddine, davacının temyiz isteminin ise reddine karar verilerek, ısrar kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Davacının temyiz istemi yönünden;

Danıştay dava daireleri ile bölge idare mahkemelerinin temyize tabi kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen ısrar kararı usul ve hukuka uygun olup, davacının temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Davalı idarenin temyiz istemine gelince,

2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının görevlerini düzenleyen 38. maddesinde, İdari Dava Daireleri Kurulunun, idare mahkemelerinden verilen ısrar kararları ile idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları temyizen inceleyeceği düzenlenmiştir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden; davanın, ruhsatsız yapıların 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca yıkımına ve aynı Kanun'un 42. maddesi uyarınca davacı adına idari para cezası verilmesine ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açıldığı, ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla, dava konusu işlemlerin iptaline karar verildiği, bu karara yapılan istinaf başvurusunun idari para cezası açısından reddi, yıkım kararı yönünden ise, istinaf isteminin kabulü ile, İdare Mahkemesi kararının kaldırılarak davanın reddine karar verildiği, bunun üzerine, davalı idarenin temyiz isteminin, Danıştay Altıncı Dairesinin 24/03/2022 tarih ve E:2019/12957, K:2022/3636 sayılı kararıyla kısmen reddedilerek, idari para cezasına ilişkin kısmın değişik gerekçe ile onandığı ve kararın bu kısmının kesinleştiği görülmektedir.

Bu durumda, davalı idarenin temyiz isteminin, Danıştay Altıncı Dairesince değişik gerekçe ile onanarak kesinleşen Bölge İdare Mahkemesi kararının idari para cezasına ilişkin kısmına yönelik olduğu anlaşıldığından, ısrara konu olmayan bu kısma yönelik temyiz isteminin incelenmesine, hukuken olanak bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1.Davacının temyiz isteminin reddine;

2.... İdare Mahkemesi kararına yönelik yapılan istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile kararın yıkıma ilişkin kısmının kaldırılarak bu kısım yönünden davanın reddi yolundaki ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının ONANMASINA,

3.Davalı idarenin temyiz isteminin İNCELENMEKSİZİN REDDİNE,

4.İdare Mahkemesince verilen adli yardım kararından dolayı ertelenmiş olan temyiz aşamasına ilişkin yargılama giderinin, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 339. maddesinin 1. fıkrası uyarınca davacıdan tahsili için İdare Mahkemesince müzekkere yazılmasına,

5. Kesin olarak, 07/03/2023 tarihinde oybirliği ile karar verildi.